

Betonituotteiden CE-merkintä laajenee

Arto Suikka, dipl.ins. tuoteryhmäpäällikkö
RTT ry / Betoniteollisuus ry

1 Kansallinen FI- hyväksyntämerkki.

Uusi rakennustuoteasetus tuo 1.7.2013 alkaen CE-merkinnän pakolliseksi kaikissa EU-maissa, Norjassa ja Islannissa. Tilanne on eniten uusi Suomessa, Englannissa, Ruotsissa ja Irlannissa, joissa CE-merkintä ei tähän asti ole ollut pakollinen tai vain rajoitetusti käytössä.

Rakennustuotteiden CE-merkintä on eurooppalainen menettely tuotteiden vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi. Rakennussuunnittelun yhteydessä määritetään tuotteilta vaadittavat ominaisuudet. CE-merkinnässä ilmoitettujen teknisten tietojen perusteella varmennetaan, että tuote täyttää nämä vaatimukset.

CE-merkintäjärjestelmään siirtyminen alkoi vuosituhatvuoden vaihteessa. Ensimmäinen CE-merkinnän piiriin tullut rakennustuote oli sementti vuonna 2001. Suomessa betonituotteista ontelolaatat CE-merkittiin ensimmäisenä pari vuotta sitten, koska niissä CE-merkintä korvasi aiemman kansallisen tyyppihyväksynnän.

Betoniteollisuus rakentaa parhaillaan CE-merkintävalmiuksia tehden tiivistä yhteistyötä Inspecta Sertifiointi Oy:n kanssa. Marraskuussa 2012 kaikilla 20 ontelolaattatehtaalla on CE-merkintä, 7 paalutehdasta on saanut merkintäoikeudet ja muiden betonielementtien CE-merkintäoikeuksia on jo 13 tehtaalla. Kaiken pitäisi olla valmista ennen heinäkuun alkua vuonna 2013, jotta asiakkaat voivat saada tuotteet CE-merkittynä.

CE-merkittävät tuotteet

Kaikki ne tuotteet CE merkitään, joille on eurooppalainen harmonisoitu tuotestandardi.

CE-merkinnän piiriin kuuluvat tällä hetkellä seuraavat Suomessa käytettävät betonituotteet:

Tuote	Standardi	Huom.
Ontelolaatat	SFS-EN 1168	Sisältää myös märkätilojen kololaatat
Maatalouden rakolattiaelementit	SFS-EN 12737	
Perustuspaalut	SFS-EN 12794	Teräsbetoniset ja jännitetyt
Mastot ja pylvääät	SFS-EN 12843	
Ripalaattaelementit	SFS-EN 13224	Esim. TT- ja HTT- laatat
Pilari- ja palkkielementit	SFS-EN 13225	
Kuorilaatat	SFS-EN 13747	
Portaat	SFS-EN 14843	
Kanaalielementit	SFS-EN 14844	
Perustuselementit	SFS-EN 14991	Antura- ja holkkielementit, pilari+anturayhdistelmät
Seinäelementit	SFS-EN 14992	
Siltaelementit	SFS-EN 15050	Lähinnä kansirakenteen elementit
Tukimuruelementit	SFS-EN 15258	
Betonikattotiilet	SFS-EN 490	
Betoniputket	SFS-EN 1916	
Betoniset miesluukut ja tarkastuskaivot	SFS-EN 1917	Sade- ja jätevesiviemäreiden tarkastuskaivot
Päällystekivet	SFS-EN 138	
Pihalaatat	SFS-EN 1339	
Reunakivet	SFS-EN 1340	
Muottiharkot	SFS-EN 15435	
Kevytsorabetoniharkot	SFS-EN 1520	
Mosaiikkibetonilaatat	SFS-EN 13748-1 ja -2	

2

2 CE-merkki betonielementissä.
Esimerkkejä Norjasta ja Belgiasta.

Valtaosa rakennustuotteista tarvitsee CE-merkinnän vuoteen 2013 mennessä. Ilman CE-merkintää rakennustuote ei voi 1.7.2013 jälkeen olla markkinoilla, ei Suomessa eikä Euroopassa. Lue ja/tai lataa käyttösi joulukuussa 2011 valmistuneet, ympäristöministeriön ja RT:n yhdessä tuottamat esite ja esitysaineisto: www.rakennusteollisuus.fi/Tuoteteollisuus/Määräykset+ja+standardisointi/CE-merkintä/

Sivun 61 kuvat: Atro Suikka

Lakan Betoni Oy

3

Kansalliset tuotehyväksyntämenettelyt

Eri syistä CE-merkinnän ulkopuolelle jäävät valmisbetoni, massiivilaattaelementit (kerros- ja välitasoelementit, parvekelaatat), maatalouden lietetesäiliöelementit, kaivonrenkaat ja hormielementit osittain. Tällaisille tuotteille joudutaan käyttämään jotain kansallista hyväksyntämenettelyä.

Ontelolaatastoissa käytetään märkätilojen kohdalla ns. tekniikkalaattoja, jotka ovat massiivilaattoja. Tekniikkalaatta voidaan CE-merkitä ontelolaattastandardin mukaan, jos sen korkeus on enintään 500 mm ja leveys enintään 2400mm ja yli 1200 mm leveissä laatoissa on poikittaisraudoitusta.

Valtioneuvoston parhaillaan lausunnolla oleva ehdotus asetukseksi rakennustuotteiden tuotehyväksynnästä esittää 4 vaihtoehtoa kansalliselle hyväksynnälle;

- tyyppihyväksyntä
- varmennustodistus
- valmistuksen laadunvalvonta ja
- rakennuspaikkakohtainen hyväksyntä

Varmennustodistuksella hyväksyttäväksi on kaavailtu betonituotteista valmisbetoni, massiivilaattaelementit, nestesäiliöelementit, kevytbetonelementit, muuraamalla kootut seinäelementit ja palkit, isot betoniputket sekä rakenteelliset betonimuottiharkot.

CE-merkin lisäksi tuotteessa voidaan käyttää vapaaehtoista tuotesertifikaattia (eri asia kuin kansallinen tuotehyväksyntä), kun:

- tuotteelle on sellaisia asiakasvaatimuksia, joita CE-merkki ei kata tai
- asiakas haluaa tuotteelle käytetyn vaatimustenmukaisuuden osoittamisenettely (AoC-luokan) olevan tiukempi kuin standardissa on edellytetty.

CE-merkintää ja kansallista tuotehyväksyntää voi käyttää samalle tuotteelle vain YM:n määrittämässä erikoistapauksissa.

Tuotteen CE-merkintään liittyy *valmistajan suoritusasoilmoitus*. Se korvaa 1.7.2013 tällä hetkellä käytössäolevan valmistajan EY-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen. Se toimitetaan tilaajalle aluksi joko sähköisesti tai paperiversiona. Jatkossa EU-säädösten tarkennuttua riittänee, että suoritusasoilmoitus on valmistajan kotisivuilla.

Nyt EY-vaatimustenmukaisuusvakuutus on tuotetyyppikohtainen ja se tarvitaan 30.6.2013 asti. Suoritusasoilmoitus tehdään projektikohtaisesti CE-merkintämenetelmiä 3a ja 3b käyttäessä. Muulloin se on tuotetyyppikohtainen eikä sitä tehdä erikseen joka projektiin.

CE-merkintä ja rakentamismääräykset

CE-merkintä ei vielä takaa sitä, että tuote soveltuu käytettäväksi tietyssä maassa tiettyyn rakennuskohteeseen. Tämä on erityisen tärkeää huomata, jos CE-merkitty tuote tuodaan ulkomailta. Suunnittelua, rakennustuotteiden käyttöä sekä rakennuskohdetta säätelevät edelleenkin kansalliset viranomaissäädökset, esimerkiksi Suomen rakentamismääräyskokoelma.

Suomen rakentamismääräyksissä asetetaan vaatimuksia esimerkiksi kantavien rakenteiden ja julkisivujen pakkasenkestävyydelle. CE-merkintä tuotteessa ei automaattisesti takaa sitä, että tuotteen pakkasenkestävyys olisi Suomen viranomaisvaatimusten mukainen tai että tuotteen pakkasenkestävyyttä olisi ylipäänsä testattu. Rakennustuotteiden käyttäjien tulee tarkistaa, täyttävätkö tuotteelle CE-merkinnässä ilmoitetut ominaisuuksien arvot ja luokat kansalliset vaatimustasot.

Tuotevalvonta

CE-merkityn tuotteen valvonta muodostuu vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta ja markkinavalvonnasta. Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen tapahtuu valmistajan, maahantuojan tai jakelijan, sekä useimpien tuotteiden osalta ilmoitetun laitoksen toimesta. Markkinavalvonta tapahtuu markkinavalvontaviranomaisen (Suomessa TUKES) toimesta.

3 Kantavana rakenteena toimivat muottiharkot eivät kuulu CE-merkinnän piiriin.

Lisäksi kilpailijat ja kuluttajat voivat ilmoittaa vaatimustenvastaisista tuotteista markkinavalvontaviranomaiselle, joka kohdistaa toimenpidevaatimukset valmistajalle, maahantuojalle tai jakelijalle.

Ilmoitettu laitos on jäsenmaan hyväksymä ja EU:n komissiolle ilmoittama laitos (varmentamiselin, tarkastuslaitos tai testauslaboratorio), joka suorittaa harmonisoidussa tuotestandardissa tai eurooppalaisessa teknisessä hyväksyntäohjeessa määriteltyjä varmentamis-, tarkastus- tai testaustehtäviä. Betonituotteiden varmentamisen Suomessa on käytännössä Inspecta Sertifointi Oy.

1.7.2013 Suomessa tapahtuu muodollisesti iso muutos. Itse tuotteita CE-merkintä ei kuitenkaan juurikaan muuta. Pääsääntöisesti 1.7. jälkeen kaikki CE-merkinnän piirissä olevat tuotteet tulee CE-merkitä. RTT:n, Inspectan ja rakennusvalvonnan välisissä neuvotteluissa on kuitenkin todettu, että pidempikestoissa elementtitoimituksissa, jotka ovat alkaneet ennen kyseistä päivämäärää, projektin lopputoimitukset eli "hännät" saavat mennä työmaalle CE-merkitsemättöminä.

Tämä ei kuitenkaan oikeuta valmistajia mitenkään viivyttämään CE-merkintäoikeuksien hankinnassa.

Lisätietoja :

- CE-merkittyjen rakennustuotteiden oikea käyttö. Suomen Rakennusmedia Oy. Helsinki 2010.
- hEN Helpdesk osoitteessa <http://henhd.multiedition.fi/www/fi/>.
- RT 20-11007. Rakennustuotteiden CE-merkintä ja muut tuotehyväksyntämenettelyt. Rakennustieto Oy. 2010.
- RT 20-11008. Rakennustuotteiden vapaaehtoiset sertifiointimenettelyt. Rakennustieto Oy. 2010.

Maritta Koivisto

A-Tiilikate Oy

4

CE marking of concrete products expands

Pursuant to the new Construction Products Regulation, CE marking will become mandatory in all EU countries, Norway and Iceland from 1 July 2013. The impact of the Regulation is greatest in Finland, England, Sweden and Ireland, where the CE marking has so far not been mandatory or has only been in limited use.

The first construction product to which CE marking was applied was cement in 2001. In Finland, hollow-core slabs were the first concrete products to be CE marked a couple of years ago, because for them CE marking replaced the previous national type approval.

The concrete industry is currently building up preparedness for CE marking in cooperation with Inspecta Certification. In November 2012, all the 20 hollow-core slab factories CE mark their products, 7 pile factories have received the marking rights and 13 factories manufacturing other precast concrete products are authorised to use CE marking.

CE marking alone is not a guarantee of the product being suitable for a certain construction application in a certain country. It is particularly important to bear this in mind, if a product with CE marking is imported from another country. Design, the use of construction products, and construction works are still governed by national regulatory norms, such as the Finnish Building Code, which lays down requirements for e.g. the frost resistance of load-bearing structures and façades.

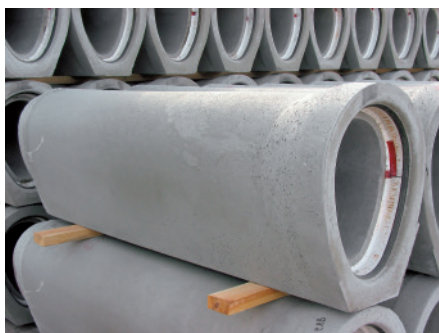
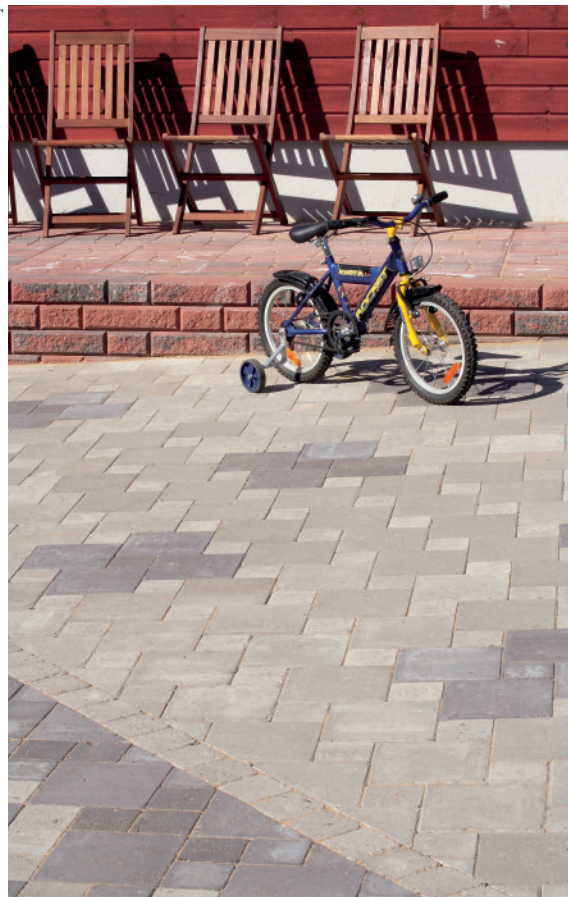
Maritta Koivisto

Jussi Tiainen

Lakan Betoni Oy

Betoniteollisuus ry

4 Valtaosa rakennustuotteista tarvitsee CE-merkinän vuoteen 2013 mennessä. Ilman CE-merkintää ei rakennustuote voi 1.7.2013 jälkeen olla markkinoilla, ei Suomessa eikä Euroopassa.